

Názov predmetu	KURZ NA OCHRANU ŽIVOTA A ZDRAVIA
Časový rozsah výučby	Formou kurzu - 3 dni po 6 vyuč. hodín Spolu : 18 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Kód a názov študijného odboru	2411 K Mechanik nastavovač
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Povinné učivo „Ochrana života a zdravia“ (OŽZ) sa v stredných školách realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení a kurzu. Aplikuje sa v ňom učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou ochrany človeka a prírody (OČP). Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do samostatných oblastí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Obsah tvoria vhodne zostavené tematické celky v nasledujúcich blokoch:

Aktuálne problémy ľudstva a ich riešenie
Zdravotná príprava
Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana
Pohyb a pobyt v prírode
Technické činnosti a šport

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom v nadväznosti na vedomosti a zručnosti získané v nižšom sekundárnom vzdelávaní, poskytuje žiakovi potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítenia,
- odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v seba ochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií,
- fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prehľad kľúčových kompetencií

Vo vyučovacom predmete telesná výchova využívame pre utváranie a rozvoj nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakovi umožňujú:

Schopnosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote:

- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností

Na základe rozhodnutia predmetových komisií budeme v rámci tohto školského vzdelávacieho programu rozvíjať nasledovnú kompetenciu:

Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote:

- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva a konanie.

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medziľudské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy, postupy a formy vyučovania:

Metódy: ukážka s výkladom, vysvetľovania, práca s textom, samostatná praktická činnosť, prezentácia, diskusia a riešenia problémových úloh.

Postupy: dedukcie, indukcie, porovnávanie, zovšeobecnenia a systematizovania.

Formy: Vyučovacia jednotka hodinového typu.

UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra: Zbierky zákonov SR, metodické listy, časopis CO,

Jan Janus: Príručný atlas prvej pomoci,

Pravidlá cestnej premávky,

J. Bobek a kol. : Ochrana pred zbraňami hromadného ničenia,

Jirí Žižka : Poradové cvičenia,

J. Fecl Učebnice brannej výchovy pre stredné školy

Didaktická technika: DVD a videorekordér, meotar, dataprojektor s notebookom

Ďalšie zdroje: internet a knižnica

HODNOTENIE

Hodnotenie vedomostí a zručností žiakov z učiva nie je unifikované a nie je predpísaná ani ich klasifikácia. Zjednotenie požiadaviek na výkony žiakov preto predstavujú vzdelávacie štandardy. Štandardy pre stredné školy patria k základným pedagogickým dokumentom, ktoré sa spolu s ostatnými dokumentmi učiva ochrany života a zdravia používajú na riadenie pedagogického procesu. Nadväzujú na učebné osnovy v ktorých je vymedzený obsah základného učiva v tematických celkoch, ktoré tvorí obsahový štandard. V zmysle kvantitatívnom sa jedná o minimum vedomostí a zručností. Ich hodnotenie je v kategóriách **splnil - nesplnil** Ich overovanie by sa realizuje na záver štvrtého účelového cvičenia a pred ukončením kurzu na ochranu života a zdravia.

BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PRI ÚČELOVÝCH CVIČENIACH A PRI KURZE NA OCHRANU ŽIVOTA A ZDRAVIA

1. Za organizáciu ochrany a bezpečnosti pri uskutočňovaní účelového cvičenia a KOŽAZ zodpovedá vedúci účelového cvičenia, ktorý je povinný:
 - zabezpečiť označenie priestoru cvičenia a poriadkovú službu v nebezpečných miestach, označenie a ohraničenie nebezpečných prechodov a miest,
 - označiť miesta imitácie činností a zaistiť bezpečnosť pri označení jednotlivých situácií,
 - udržiavať poriadok pri činnosti cvičiacich značkárov,
 - spracovať pokyny pre bezpečnostné opatrenia pri cvičení v závislosti od miestnych podmienok, aby sa nimi oboznámili všetci účastníci cvičenia,
 - kontrolovať osobne a prostredníctvom poverených zástupcov a pomocníkov dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas cvičenia.

2. Za dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas účelového cvičenia a KOŽAZ sú zodpovední vedúci na jednotlivých pracoviskách, ktorí sú povinní:
 - oboznámiť žiakov so stanovenými bezpečnostnými opatreniami,
 - oboznámiť cvičiacich s nebezpečnými miestami a označiť ich,
 - kontrolovať dodržiavanie bezpečnostných opatrení, najmä počas imitácie a praktickej činnosti.

3. Počas účelového cvičenia a KOŽAZ je zakázané:
 - prevážať imitačné prostriedky spoločne s osobami,
 - používať nesprávnu alebo poškodenú techniku a dopravné prostriedky,
 - pohybovať sa a zdržiavať sa v miestach presunov a činnosti techniky,
 - používať rádiostanice bližšie ako 100 m od vedenia vysokého napätia, pracovať s nimi bez uzemnenia,
 - používať nesprávne a poškodené imitačné prostriedky alebo ich improvizáciu,
 - rozmiestňovať značkárov v miestach nebezpečnej imitácie,
 - používať zápalné a dymové prostriedky bližšie ako 50 m od osôb a ľahko zápalných látok (materiálov), dymové prostriedky nepoužívať menej ako 200 m od obydľia a komunikácií,
 - uskutočňovať cvičné výbuchy v obytných miestach a na vodných plochách,
 - zbierať nepoužitú - nevybuchnutú imitačnú techniku a demontovať ich,
 - vykonávať činnosť v zadymených priestoroch bez ochranných pomôcok a zaistenia inou osobou,
 - dotýkať sa vodičov elektrickej energie a vodivých kovových predmetov bez preverenia ich odpojenia od elektrickej energie,
 - pohybovať sa v nebezpečných miestach,
 - vykonávať zemné práce bez súhlasu príslušných územných správnych orgánov,
 - rozkladať oheň v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru,
 - piť vodu z nepreverených vodných zdrojov.

4. Na zaistenie bezpečnosti sa musia dodržiavať tieto špecifické opatrenia
 - dodržiavať stanovené bezpečnostné opatrenia pre činnosť v príslušnom objekte (mieste),
 - pri činnosti v rámci účelového cvičenia zabezpečiť jednotlivé miesta proti poškodeniu,
 - zabrániť prípadnému narušeniu inžinierskych sietí a technologických zariadení výrobného procesu,
 - uskutočniť prieskum predpokladaných miest cvičenia,
 - priestory činnosti označiť stanovenými značkami (tabuľkami),
 - nedovoliť prekročenie pobytu a práce v ochranných maskách a iných ochranných prostriedkoch.

ROČNÍK: TRETÍ

ROZPIS UČIVA : Kurz na ochranu života a zdravia				Formou kurzu - 3 dni po 6 vyuč. hodín Spolu : 18 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Poč. Hod.	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kompetencie žiaka	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
TEORETICKÁ PRÍPRAVA	2		Žiak má:	Žiak:		
<p>v nadväznosti na vedomosti žiakov z vyučovania a účelových cvičení rozširuje ich informácie o:</p> <ul style="list-style-type: none"> právných normách, ktoré upravujú povinnosti prípravy občanov Slovenskej republiky na ochranu ich života a zdravia, orgánoch a organizáciách podieľajúcich sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchovy občanov, medzinárodných dohodách a organizáciách humanitárneho zamerania, organizácii a úlohách civilnej ochrany SR, najnovších poznatkoch zo zdravotvedy, technických športoch a sebaobrane, právnych podmienkach vlastníctva a použitia zbrane a iných prostriedkov sebaobrany. 	1	Občianska náuka istina základných práv a slobôd, Charta OSN, Dohody o ľudských právach, Deklarácie VZ OSN (Deklarácia práv dieťaťa, Deklarácia o práve národov na mier a ďalšie), obrana Slovenskej republiky (Zákon o obrane, Branný zákon, Zákon NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, Zákon o civilnej službe),	<p>ovládať základné právne normy na ochranu života a zdravia občanov SR</p> <p>Pozná orgány a organizácie podieľajúce sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchovy občanov</p> <p>medzinárodné dohody a organizácie humanitárneho zamerania</p> <p>organizácii a úlohách civilnej ochrany SR,</p> <p>najnovšie poznatky zo zdravotvedy,</p> <p>druhy technických športoch a sebaobrane, právnych podmienkach vlastníctva a použitia zbrane a iných prostriedkov sebaobrany.</p>	<p>Správne chápe demokraciu a je spôsobilý byť demokratickým občanom</p> <p>tvorivo rieši problémy využíva informačné technológie v súvislosti s ochranou života a zdravia</p> <p>vyjadruje sa k aktuálnym udalostiam vo svete a má svoj názor na udalosti</p>	slovné hodnotenie	<p>Teoretické prevedenie</p> <p>Krátky písomný test</p>
Zdravotná príprava	5		Žiak má:	Žiak:		
<p>Praktický výcvik zo zdravotnej prípravy je z učiva, ktoré nadväzuje na účelové cvičenia a dopĺňa ho a z učiva, ktoré je potrebné precvičiť s cieľom zdokonalenia sa žiakov v poskytovaní prvej pomoci:</p> <ul style="list-style-type: none"> poskytovanie prvej pomoci pri úpaloch, uštipnutiach hadom, popáleninách a priestreloch, zhotovenie improvizovaných nosidiel 	1		<p>ovládať základy prvej pomoci, pri poruchách pohybovej sústavy pri úpaloch,</p> <p>Pozná pomocné a improvizované prostriedky</p>	<p>osvojil základy prvej pomoci, naučil sa poskytovať prvú pomoc osobám poranených na pohybovej sústave, pri úpaloch, popáleninách a priestreloch</p> <p>Vie zhotoviť improvizované prostriedky</p>	slovné hodnotenie	Praktické prevedenie

<ul style="list-style-type: none"> poradie naliehavosti ošetrovania zranených osôb, umelé dýchanie, kriesenie, stabilizovaná poloha, poleptania chemickými látkami, otravy a omrzliny. <p>- Praktické ukážky ošetrovania vybraného druhu poranenia</p>	<p>1</p> <p>2</p>	<p>Biológia</p> <p>Stavba tela – kosti, svaly,</p> <p>nervový systém, srdce cievny systém</p>	<p>Poradie životne dôležitých funkcií človeka</p>	<p>Vie vybrať v akom poradí podľa naliehavosti pristúpi k ošetrovaniu zranených</p> <p>Prakticky predviesť ukážku ošetrovania vybraného druhu poranenia</p>	<p>Splnil - nespnil</p>	
<p>Pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana</p>	<p>5</p>		<p>Žiak má:</p>	<p>Žiak:</p>		
<p>komplex činností spojených s vybudovaním stanového tábora:</p> <ul style="list-style-type: none"> Založenie malého táborového ohňa Príprava stravy - opečenie na ohni vybudovaním trate na pochod podľa azimutu preteky na vybudovaných tratiach podľa pravidiel - časový limit – presnosť pochodu vyčistenie prírodného prostredia od odpadkov 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Geografia</p> <p>Ochrana životného prostredia a pobyt v prírode</p>	<p>Zakladať táborový oheň</p> <p>Pripraviť jednoduché jedlá na ohni</p> <p>Odmerať vzdialenosť medzi dvoma danými bodmi na mape.</p> <p>Čo je azimut a ako ho meriame?</p> <p>Praktická ukážka v pretekoch</p> <p>Beh podľa azimutu</p> <p>Ochrana životného prostredia</p>	<p>Orientovať sa pomocou buzoly.</p> <p>Určiť stanovište svojej školy na mape.</p> <p>Určiť hlavné a vedľajšie svetové strany pomocou buzoly.</p> <p>Urobiť jednoduchý náčrt z okolia školy.</p> <p>Vyhotovil náčrt pochodovej osy</p> <p>Škodlivosť odpadkov na prírodné prostredie</p>	<p>slovné hodnotenie</p> <p>Splnil - nespnil</p>	<p>Praktické prevedenie</p>
<p>Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana</p>	<p>4</p>		<p>Žiak má:</p>	<p>Žiak:</p>		
<p>Precvičovanie činnosti pri:</p> <ul style="list-style-type: none"> Požiar a Nahlásenie o uložení bomby v budove Havárií nebezpečnej otravnej látky Radiačná havária AE Jaslovské Bohunice 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Fyzika</p> <p>Termodynamika</p> <p>Vlnenie</p> <p>Elektrina a magnetizmus</p> <p>Optika</p> <p>Jadrová fyzika</p> <p>Chémia</p> <p>Chemické prvky a ich zlúčeniny</p> <p>Organická ch.</p>	<p>Vysvetliť pojmy <i>mimoriadna situácia</i> a <i>mimoriadna udalosť</i>.</p> <p>Objasniť pojmy civilnej ochrany <i>ukrytie</i> a <i>evakuácia</i>.</p> <p>Uviesť, akým spôsobom sa žiaci dozvedia o evakuácii?</p> <p>Ktoré sú nevyhnutné opatrenia pri úniku nebezpečných látok?</p> <p>Vymenovať varovné signály <i>všeobecné ohrozenie</i> a <i>vzdušný poplach</i>.</p> <p>Aký signál znamená ukončenie ohrozenia?</p> <p>Typy úkrytov</p>	<p>Ovláda vymenovať druhy zbraní hromadného ničenia.</p> <p>Aké sú druhy jadrových zbraní a ako sa určuje ich kaliber?</p> <p>Ako sa chránime pred účinkami prenikavej rádiácie a svetelným žiarením?</p> <p>Ako delíme otravné látky podľa škodlivých účinkov?</p> <p>Ako sa chránime pred účinkami otravných látok?</p> <p>Ktoré zápalné bojové prostriedky poznáme?</p> <p>Aký je postup pri hasení požiarov týmito prostriedkami?</p>	<p>slovné hodnotenie</p>	<p>Praktické prevedenie</p>

				<p>Čo sú to požiarne poplachové smernice a aký majú obsah na vašej škole?</p> <p>Vymenovať improvizované hasiace prostriedky a uviesť príklady ručných hasiacich prístrojov.</p>	Splnil - nesplnil	
- Praktické vykonanie evakuácie žiakov pri mimoriadnej situácie mimo budovy školy a do jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne	1		Ovládať kedy a za akých okolností sa vykonávajú evakuácie	Organizovane a bezpečne zvládnutie presunu	Plnenie časového limitu	Praktické prevedenie
Technická a športová činnosť	2		Žiak má:	Žiak:		
- Nácvik - Strelba zo vzduchovky - na konci pretekov v strelbe zo vzduchovky na terč z 10 metrov	1 1	Fyzika Balistická krivka	Poznať hlavné časti vzduchovky Slávia 621	Bezpečne a technicky správne ovláda strelbu zo vzduchovky	Poradie pretekov	Praktické prevedenie